

dig til denne Uddannelse. Paa Socialdemokratiets Program staar der derfor Krav om Afrustning og om Afgørelse af internationale Stridigheder ved Voldgift. Det er med oprigtig Glæde, at Socialdemokratiet har modtaget Budskabet fra Wilson om Oprettelse af et Folkenes Forbund. Vi synes, at vi derigennem ligesom nærmer os Opfyldelsen af vort Programpunkt, og det er derfor ogsaa med stor Tilfredshed, vi ser Regeringen fremsætte det Lovforslag, som forbereder en ny Ordning.

Det foreliggende Lovforslag giver Kommissionen to Opgaver, der for øvrigt ganske hører sammen. Den ene er at kaste Blikket tilbage og samle de Erfaringer, som den store Ulykke, der er overgaaet Europa, har givet os saa vel som alle andre Lande. Og den anden Opgave er at se ud i Fremtiden og forberede sig paa den Systemforandring, der absolut maa komme efter det, der er sket i de senere Aar. Det vilde være ret umuligt at sige noget om, hvorledes denne sidste Opgave skal løses. Det afhænger jo ikke af os i det lille Land Danmark, men af, hvorledes de store Stater ordner Forholdene, og hvorledes de ser paa Sagerne. Men vi kan gøre adskilligt til at forberede os til denne Nyordning, dels ved at undersøge det, der er sket, og dels ved at tænke paa, hvorledes vi vil have Forholdene ordnet i Fremtiden. Senere hen maa vi saa maaske slaa af derpaa, naar de andre Stater siger deres Mening. Jeg opfatter denne Kommission som en Vagt, der sidder og passer paa, hvad der sker ude i Verden, og holder et vaagent Øje med, hvad der kan naas. Jeg tror, at Kommissionen i den Henseende vil være et ganske nyttigt Redskab, og jeg kan derfor anbefale Lovforslaget.

Der har i det andet Ting været talt om at standse Nybygninger af Krigsskibe, Fabrikation af Skyts, Ammunition og andet Krigsmateriel. Det er en Tanke, som ganske har min Billigelse, men jeg vil meget henstille til den højtærede Forsvarsminister, at det undgaas at afskedige Arbejdere fra Hærens og Flaadens Værksteder. De maa kunne beskæftiges med andet Arbejde til civilt Formaal. Jeg vilde sætte megen Pris paa at høre en Udtalelse fra den højtærede Minister i den Retning. Jeg er sikker paa, at en Erklæring isaa Henseende vil virke beroligende paa de Arbejdere, der nu er og i mange Aar har været beskæftigede ved Holmens og Hærens Værksteder.

Hermed skal jeg paa mit Partis Vegne anbefale det foreliggende Lovforslag.

Trier: Det Lovforslag, som her er til Behandling, kan naturligt begrundes ud fra mere end een Betragtning. De Forudsætninger, paa hvilke den gældende Hærordning har hvilet, har i Kraft af, hvad der siden dens Tilblivelse er sket i Verden, mistet deres Betydning. Allerede da den for en halv Snes Aar siden behandlede og vedtoges i Rigsdagen, var der en stærk Kritik oppe overfor den fra forskellige Sider og paa afgørende Punkter. I alle Lande har nu Verdensbegivenhederne gjort Hærordningsspørgsmaalet brændende. Ogsaa herhjemme, hvor vi dog ved en enig Opfattelse af vor udenrigske Opgave og ved en klarsynet og dygtig Regerings Gennemførelse af den Politik, der skulde sikre os mod de truende Farer, vi var omgivne af, har styret udenom Skærene og, som det i Udlandet rosende er blevet sagt, gjort det paa en Maade, der aldrig har sat vort Lands Værdighed paa Spil, er Spørgsmaalet om Hærvæsenets Fremtid levende oppe i Befolkningen. Selv om vi har staaet udenfor Krigen, har vi jo i mange Maader følt dens Tryk og føler det endnu. Den meget sammensatte Militærbyrde er vel blandt Krigens Byrder en af dem, hvis Virkninger længst vil huskes og føles, særlig ogsaa paa det finansielle Omraade. Naar de Begivenheder, der i de sidste halvfemte Aar har hærget og omformet Europa, og de Erfaringer, der er indvundne af dem, Landet over har fremkaldt stærke Krav om at faa Militærvæsenet taget op til fornyet Overvejelse ud fra de Synspunkter, Krigen har hamret ind i Bevidsthederne, bør en saadan Bevægelse samles om et virksomt Midtpunkt, i dette Tilfælde bedst en Kommission, der kan holde de umodne Tanker nede og forme de modne. Det bliver dens Hverv at gennemarbejde Sagen og ud fra almindelige politiske og borgerlige Udgangspunkter stille Opgaven og Maalet, medens den særlige Sagkundskab, idet den underordner sig den stillede Opgave, skal træde hjælpende til, hvor der er Tale om paa de enkelte Punkter at finde de rette Midler. Naar der af og til har været Tale om, ogsaa antydningvis her i Dag, at det er for tidligt at nedsætte en saadan Kommission, da de store Verdensforhold først maa klare sig, saa er dertil at sige, at det gælder om i Tide at forberede Fremtiden. Kommissionen har et stort Undersøgel-sesarbejde at gøre, den vil ikke staa uforstaaende overfor Begivenhedernes Gang, og der er afgørende principielle Spørgs-